

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theses Historico-Theologicae Pertinentes Ad Anteriores Theses De Gratia, Peccatis Ignorantiae, Probabilitate & Charitate

Huygens, Gommarus

Lovanii, [1683?]

Conclusio Quinta. Respondetur ad ea quæ rursùs objiciuntur contrà
libertatem amoris beatifici.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40464

tatem, ne monitus quidem, dogmate suo evertere se senserit. Verba sunt Discipulorum Molinæ adversus quos egerunt Majores nostri. Aliàs Adversariorum artes politicas Compendii causâ præterimus.

CONCLUSIO QUINTA.

Respondetur ad ea quæ rursus objiciuntur contra libertatem amoris beatifici.

Diximus quod circâ amorem beatificum reperiatur duplex necessitas, una ex parte ob-
jecti, altera ex parte statûs; sed quod in ipso amore beatifico major sit à necessitate
libertas quàm in amore viatoris, idque conforme esse S. Augustino, qui lib. ultimo de
civit. Dei c. ultimo sic ait: *Primum liberum arbitrium quod homini datum est, quando primum
creatus est rectus, potuit non peccare, sed potuit & peccare, hoc autem novissimum eò potentius erit,
quo peccare non poterit.* Et alibi: *Quid enim liberius erit libero arbitrio quando non poterit servire
peccato?* lib. de corrept. & grat. c. 11. Hanc sententiam probavimus etiam ex ipsis princi-
piis Augustini, secundum quem voluntas nostra, *quia est in potestate, libera est nobis* lib. 3.
de lib. arbit. cap. 3. & antè eod. cap. *Non posses aliud sentire esse in nostra potestate, nisi quod
cum volumus facimus.* Facere cum volumus, sive quia volumus, est facere voluntate, non ut
natura est, prout efficit motus primò primos, sed ut voluntas est, id est, voluntate semet-
ipsam ex ductu rationis determinante. Hic est connaturalis modus agendi voluntatis,
quem gratia tantò magis augeat, quantò magis intellectum illuminat, quantoque magis
voluntatem determinat ut se ipsam determinet, voluntas libera tantò erit liberior quantò sanior,
tantò autem sanior quantò divina misericordia gratiaque subjectior. August. epist. 89. quæst. 2.
Hinc ubi major gratia, ibi major libertas, ubi ergò maxima gratia, illic libertas maxima;
adde & illic, quantum est ex parte modi agendi, necessitas minima; siquidem agere vo-
luntate, sive quia volumus, & agere necessitate, secundum S. Aug. lib. 3. de lib. arbit. c. 3,
directè sibi opponuntur. Conformiter S. Bernard. *Quod ex necessitate fit, non jam ex volun-
tate, & è converso.* De lib. arbit. cap. 3. Ex quibus omnibus rursus manifestum est quod
juxtâ principia S. Augustini in ipso amore beatifico, sit maxima libertas à necessitate. Fa-
cile etiam est ex his videre quod iisdem Augustini principis conforme sit illud Augustini
de Christo assertum: *An idè in illo libera voluntas non erat, ac non tantò magis erat quantò magis
peccato servire non poterat?* Hæc in th. 14. De sententia S. Aug. Præterea th. 15. fufius ex-
plicavimus essentiam libertatis, & qualiter illa locum habeat in amore beatifico; quibus sub-
junximus: Si Adversarii hæc admittere renuant, sciant nos longè minùs admissuros, aut ad-
mittere posse modum quo illi secundum sua principia, cum præcepto Patris & prædefini-
tione actuum Christi Domini conciliant libertatem Christi, cum ex libertate Christi dedu-
catur ineluctabili consequentiâ libertas amoris beatifici. Hæc & alia plura pro libertate
amoris beatifici allegavimus in Thesibus nostris de Doctrina S. Aug. in quibus etiam dixi-
mus: quotquot cum Augustino, Bernardo, Hugone de S. Victore, Damasceno, &c. non
aliud ad libertatem requirunt, quàm ut voluntas agat ut voluntas est, id est, ut ex ductu
rationis se determinet ad id quod vult, hos omnes cum S. Augustino loco citato & sancto
Thoma 1. part. quæst. 62. art. 8. ad 3. afferere debere, quod *major arbitrii libertas sit in
Angelis qui peccare non possunt, quàm in nobis qui peccare possimus.* Petivimus etiam in Thesibus
nostris de doctrina Semi-pelagianorum saltem aliquot Authores assignari (agendo de iis
qui fuerunt ante Almainum) pro sententia negante libertatem amoris beatifici. Quæ om-
nia præterit, procul dubio studiosè, Author Thesium defensorum die 13. Julii hoc anno,
affectando Thesium nostrarum ignorantiam, tum ut isto colore sibi eximat obligationem
iis respondendi, tum ut liberius posset in sententiam de libertate amoris beatifici, tamquam
à me solo affirmatam, &, ut autumat, à me solo afferendam, declamare cum illa acrimo-

nia quam exhibet Thesis ejus 8. Si hic Author, prout & alius qui pridie aliis disputationibus Theologicis præfedit, mentem advertere ad ea voluissent, quæ in Thesis de Doctrina Augustini habentur sub finem Thesis 15. item ad ea quæ in appendice ad Theses subsequentes; vidissent non semel esse responsum ad illa quæ ipsi continuo nobis objiciunt de cessatione ab amore beatifico *sub conditione impossibili*. Verum placuit, pro ut ipsis in more positum est, surdâ aure præterire, non pauca quibus solidius quam optarent, aut probamus nostra, aut improbamus adversâ. Qui sophisticus procedendi modus adeo illis frequens est, ut nullus usitator. Quo pacto tria assequuntur: primò ut Lovaniensium principia videantur esse infundata. Secundò ut sua inconcussa. Tertiò ut objectiones adversus nostrâ insolutæ & insolubiles: & præter hæc ut semper habere videantur quæ respondeant, nec unquam primi cedere debeant. His omnibus singulariter studuisse videtur Author Thesium defensorum 13. Julii, qui oppugnaturus sententiam nostram de gratia & libertate, nullam, quod sciam, facit mentionem Thesium nostrarum, quarum tamen quatuor ex professo edidimus in defensionem istius nostræ sententiæ. Hic præterea dum difficultatem declinare non potest, latebras ac involucria querit, & responsi loco, exclamationibus ac phrasibus Rethoricis non semel in dictis Thesis jubet nos esse contentos, atque in hunc modum per verba & per voces nullâ allegatâ solidâ probatione, non solum de errore, sed etiam de hæresi nos conatur reddere suspectos. Unum equidem ab hoc Auctore petitem velim, nimirum ut assignet sententiam saltem unam damnatam vel damnabilem quæ sequatur ex sententia nostra de gratia per se efficaci, & non sequatur ex sententia Thomistarum.

CONCLUSIO SEXTA.

Respondetur objectionibus Adversariorum contra Theses nostras de peccatis Ignorantiæ.

Adversus ea quæ antehac in Thesis & dictatis tradideram de Ignorantiæ, Adversarii ediderunt libellum sub nomine ficto Ulici Jonson, qui §. 3. sic habet: *Nemo tam est novitius in Theologia, qui nesciat etiamnum hodie controversi inter Scholasticos, an ad peccandum formaliter sufficiat libertas facti, quod docent pauci, an verò insuper requiratur libertas peccati, ac proinde notitia malitiæ, quod contendunt Theologi, si paucos excipias, passim omnes.* Huic libello coacti sumus respondere per Theses nostras de Peccatis Ignorantiæ, in quibus contra Ulicum Jonson dicentem: *Ad peccandum formaliter requiritur notitia malitiæ*, sic ratiocinati sumus: si requiratur notitia malitiæ, non peccatur si desit notitia malitiæ: non peccatur ergo quotiescumque peccati malitiæ ignoratur: nam notitia malitiæ: abesse, & malitiam ignorari idem valent. Ex his jam consecretarium, secundum Ulicum Jonson non dari peccata Ignorantiæ. Hæc in nostris Thesis, in quibus postquam ostendissemus hæresim esse negare quod dentur peccata Ignorantiæ, tres potissimum assertiones probavimus: quarum prima, reverà dari peccata Ignorantiæ. Secunda, etsi ignorantia facti aut juris positivi à peccato quandoque excuset, nunquam tamen ignorantiam juris naturæ in totum excusare quod liberè fit contra illud. Tertia assertio hæc est: etsi docentes aliquid quod juri naturæ reverà est contrarium sæpissimè à peccato non excusentur, excusari tamen aliquando. Tribus his assertionibus rursus opposuerunt se Adversarii, potissimum in Thesis die 19. Julii hoc anno defensis, in quibus Conclusionem 2. §. 3. quod primam attinet, iterum asseritur idem quod in Ulico Jonson: nimirum *ad peccandum formaliter requiri notitiam malitiæ*. Iterum ergo adversus has Theses ostendo inde sequi quod non dentur peccata Ignorantiæ; quia sequitur inde non dari peccata sine notitia malitiæ, atqui peccata sine notitia malitiæ & peccata Ignorantiæ non aliter differunt quam Mulier & Fœmina (quid enim aliud est, peccare sine notitia malitiæ, quam peccare ex ignorantia ma-